



Consolidació d'activitats culturals

Durant aquest any 2013 les línies d'investigació d'Emblecat gestionades pels respectius coordinadors s'han consolidat. L'interès i el rigor per assolir els objectius de difusors de la cultura i sobretot gràcies al treball altruista de socis d'Emblecat ha permès no només la continuïtat de la revista, amb aquest número 3, sinó també la incorporació de nous itineraris històrics urbans, l'ampliació de la nostra oferta en cicles de conferències que van més enllà de temes basats en la història de l'art i en estudis sobre dona i imatge femenina. També s'ha consolidat l'Aula de Doctorands, una plataforma útil i necessària pels socis investigadors.

Com a resultat de les recerques realitzades pels socis d'Emblecat s'impulsaren els itineraris culturals urbans, que ja van per la sisena edició. Als tradicionals recorreguts, s'hi ha afegit de nous al llarg de 2013: *Ostentació i poder en la Barcelona més desconeguda: la ciutat il·lustrada; Una passejada pel Museu d'Història de Barcelona: de la Barcino romana al passat medieval de la plaça del Rei; Una passejada pel Monestir de Pedralbes, la Fundació Reial de l'Elisenda de Montcada; Passeig de Gràcia. Aparador de luxe per la burgesia barcelonina, i Barcelona, 1936-1939 radiografia d'una revolució.* El catàleg d'Emblecat continua creixent anualment, també durant el 2014.

Les conferències donades pels investigadors d'Emblecat a l'Ateneu Cultural Foment Martinenc han continuat tant a través del curs *Diàlegs d'Art* com en les diverses participacions en el curs d'activitats culturals de la secció de la dona d'aquesta entitat. Els nous cicles de conferències proven de donar una visió més propera de l'art i d'aspectes quotidians i interdisciplinaris de la cultura que atrauen l'atenció del públic assistent, en molts casos de manera nombrosa.

L'Aula de Doctorands. Debat i Recerca d'Emblecat és una activitat sorgida la temporada anterior per iniciativa dels socis investigadors amb la intenció de compartir inquietuds, dubtes sobre qüestions metodològiques i altres enfocaments que sorgeixen a l'hora de dur a

terme una tesi doctoral o una recerca de llarga durada. En la segona edició d'aquesta activitat, la seva periodicitat ha esdevingut mensual, combinant sessions teòriques i de discussió entre doctorands amb visites a arxius i biblioteques i centres de recerca que poden ser d'interès dels socis, a més de la participació d'experts de diferents àmbits de la recerca.

Totes les intervencions dels socis d'Emblecat aquí esmentades i realitzades durant l'any 2013 responen a una de les fites principals de l'Associació Catalana d'Estudis d'Emblemàtica. Art i Societat que consisteix en la difusió de la cultura, la recerca i especialment en impulsar i recolzar a joves investigadors.

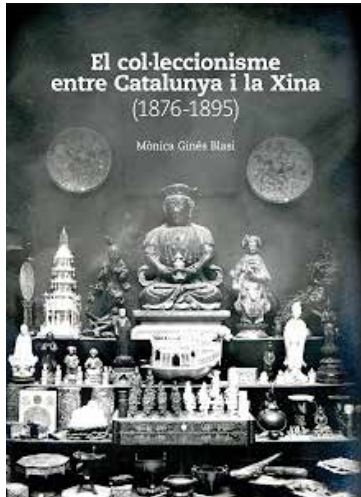
Tesis, llibres i catàlegs

La figura de la modista i els inicis de l'alta costura a Barcelona. Trajectòria professional i producció d'indumentària femenina (1880-1915), és el títol de la tesi doctoral de Laura Casal-Valls, dirigida per la Dra. Mireia Freixa, que va ser defensada a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona el passat 13 de desembre de 2013. La investigadora, sòcia d'Emblecat, i ara doctora va obtenir la màxima qualificació: *Apta Cum Laude*.



El col·leccionisme entre Catalunya i la Xina (1876-1895) és la tesi doctoral de Mònica Ginés, dirigida per la Dra. Mireia Freixa i el Dr. Josep Maria Fradera, que defensà a la Facultat de Geografia i

Història de la Universitat de Barcelona el passat dia 18 de desembre de 2013. La investigadora, sòcia d'Emblecat, i ara doctora va obtenir la màxima qualificació: Apta *Cum Laude*.



Caravaggio, 400 anys després. El 15 de novembre de 2013 va ser presentat aquest llibre dedicat a Caravaggio a l'Istituto Italiano di Cultura di Barcelona. L'acte fou presidit per Roberta Ferrazza, directora de l'Istituto i va comptar amb la intervenció de Rossella Vodret, soprintendente speciale del Polo Museale Romano, i dels editors Rosa Maria Subirana Rebull, Joan Ramon Triadó i Anna Vallugera, col·laboradors i investigadors d'Emblecat respectivament i membres del projecte de recerca ACAF/ART (Universitat de Barcelona), en què s'emmarcà la publicació. Clausurà la sessió Lourdes Cirlot, vicerectora de Relacions Institucionals i Cultura de la Universitat de Barcelona.



L'expressivitat del silenci. Rachele Bianchi és el títol de l'Exposició que s'inaugurà el passat 12 de juny de l'artista milanesa Rachele Bianchi a l'Istituto Italiano di Cultura. L'escultora fou presentada per la directora de l'Istituto, Roberta Ferrazza, per l'organitzador Anselmo Villata, president de l'Istituto Nazionale d'Arte Contemporanea a Itàlia, i la curadora Esther Garcia Portugués, presidenta d'Emblecat. Tant l'exposició com el catàleg, proposa una visió pictòrica de l'artista, més coneguda per les escultures i els monuments realitzats per institucions i ornamentant places públiques de diferents ciutats italianes.



Participació en congressos, seminaris i jornades 2013

XIX Hispanistentag. La sòcia i investigadora Anna Vallugera va participar en el congrés de l'Associació Alemanya d'Hispanistes que se celebrà a la Universitat de Münster amb la comunicació «La ampliación del Palacio Episcopal de Barcelona. Plasmación de la ideología de los obispos ilustrados Josep Climent y Gabino Valladares», dins la secció dedicada al tema *Religiosos, ilustrados, científicos y literatos: El factor religiosos en la Ilustración española e hispanoamericana*. Es tracta d'un congrés bianual que té lloc en països de parla alemanya.



V Encuentro Complutense de Jóvenes Investigadores de Historia del Arte. Els socis investigadors d'Emblecat Fàtima López Pérez, Anna Vallugera i Sebastià Sánchez Sauleda han participat en el V Encuentro anual que se celebrà a la Universidad Complutense de Madrid, els dies 6 i 7 de maig de 2013. Presentaren respectivament les comunicacions: «Nuevo enfoque en la ornamentación vegetal y la arquitectura del ocio en la Barcelona de 1900», «El mercado artístico en la Barcelona del último tercio del siglo XVIII» i «La colección Deering: una representación de la historia artística de España».

Congrés internacional *De Miguel Ángel a Goya*. El soci i investigador Eloi de Tera participà el 19 de novembre de 2013 com a convidat en aquest congrés amb la ponència: *1436-1461: La concepción nórdica del paisaje en la pintura florentina y el ciclo mural perdido de Sant' Egidio*.



IX Congreso Internacional de la Sociedad Española de Emblemática. Els dies 25, 26 i 27 de setembre de 2013 se celebrà a la Universidad de Màlaga el IX Congreso Internacional organitzat per la SEE entorn al tema de la *Confluencia de la imagen y la palabra. Emblemática y arte retórico*.

Els socis investigadors d'Emblecat presentaren les següents comunicacions:

- Agustí Barceló Cortés, «El cuerpo como emblema: ensayo de inventario a las formas no verbales de comunicación»
- Roberta Bogoni, «Joan Miró. Hermenéutica de un 'Paisaje catalán'»
- Esther García Portugués, «Lujuria y venganza desesperada. Salomé y Electra»
- Fátima López Pérez, «Dictionnaire des symboles, emblemes & atributs (París, 1897) de Maurice Pillard Verneuil: el simbolismo dispuesto a la ornamentación Art Nouveau»
- José Antonio Ortiz García, «Emblemática santa en sepulcros barrocos»
- Alma Linda Reza Vázquez, «'Triumphos' del Amor: fiesta y cultura simbólica en la Barcelona del siglo XVII»
- Anna Vallugera Fuster, «Una aproximación al programa pictórico del Palau Palmerola. Interpretación de escenas familiares y de historia mediante archivos patrimoniales»

VII Col·loqui Internacional SIERS. José Antonio Ortiz i Anna Vallugera, investigadors d'Emblecat, participaren en aquest col·loqui centrat en el tema *Les relacions de successos en els canvis polítics i socials de l'Europa moderna*. Se celebrà a la Universitat de Girona del 4 al 6 de setembre a la *Sessió Societat i figures històriques segle XVIII* i presentaren les comunicacions «Metodologia

per a l'estudi d'una mort: les exèquies de Carles II en un context de canvi dinàstic» i «La visita de Carles IV i Maria Lluïsa de Parma a la fàbrica d'indianes d'Erasme de Gònima. L'Acceptació definitiva d'un *parvenu*», respectivament.

VII Congrés d'Història Moderna de Catalunya. Del 17 al 20 de desembre de 2013 se celebrà aquest congrés, organitzat pel Departament d'Història Moderna de la Universitat de Barcelona. Entre el gran nombre de comunicacions presentades hi figuren les realitzades pels investigadors d'Emblecat amb els següents títols:

- Esther García Portugués: «José Nicolás de Azara, protector y difusor de la ciencia. Una aproximación»
- José Antonio Ortiz: «Vencedors, vençuts i exiliats: la memòria de la mort i més enllà de 1714»
- Anna Vallugera Fuster: «Erasme de Gònima. De fabricant d'indianes a l'estatus nobiliari. Preservació patrimonial», amb coautoría de Rosa Maria Subirana Rebull.

Seminari al voltant de la figura d'Elías Tormo i Monzó. El 9 i 10 de desembre va tenir lloc a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de València el seminari *Elías Tormo y el Ier. centenario de la Historia del Arte en la Universidad Española: los inicios y su proyección*. En aquest seminari es va analitzar la figura d'Elías Tormo i la seva aportació a la disciplina. La sòcia investigadora d'Emblecat, Clara Beltrán Catalán va participar amb la ponència «Una aproximación a la clasificación de la bibliografía de Elías Tormo».

Laura Casal-Valls va presentar una comunicació al Congrés internacional *coupdefouet* d'Art Nouveau, que tingué lloc a Barcelona el juny del 2013, on presentà la comunicació «La consolidació de la modisteria catalana a Barcelona durant el període modernista: els antecedents de l'alta costura.»

Participació en mitjans audiovisuals

Laura Casal-Valls va ser entrevistada al programa «En Guàrdia» de Catalunya Ràdio, conduït per Enric Calpena i el Dr. Soler i Sabater, dedicat al tema de la moda i de les modistes. El programa es va emetre el dia 23 de juny i des d'aleshores s'ha reemès diverses vegades.

Entrevista en directe a Laura Casal-Valls a Barcelona Televisió, al programa «Les notícies de les 10» de Xavier Muixí, el 31 de gener de 2013.

Premis i concursos

Premi de l'Institut d'Estudis Catalans d'Història de les Arts Josep Pijoan: La investigadora Fàtima López va ser guardonada amb el Premi de l'Institut d'Estudis Catalans d'Història de les Arts Josep Pijoan per la seva tesi doctoral *Ornamentació vegetal i architectures de l'oci a la Barcelona del 1900*. El premi és donat a la millor tesi doctoral o al millor treball d'investigació sobre història de les arts. Es tracta de la 6a. Convocatòria del premi que fou instituït l'any 1997. El lliurament es realitzà en l'acte dels Premis Sant Jordi 2013, celebrat el 22 d'abril a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans.

Premi Extraordinari de Màster de la Universitat de Barcelona: La investigadora Anna Vallugera Fuster rebé el Premi extraordinari del Màster Oficial en Estudis Avançats en Història de l'Art en un acte que se celebrà en el Paraninfo de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona el 22 de maig 2013. En l'acte es lliuraren els premis des de les primeres edicions dels màsters fins al curs actual, donat que era el primer any que s'atorgaven.

Premi Fundació Ana María Aldama Roy: La Fundació Ana María Aldama Roy atorgà a José Antonio Ortiz García una de les beques a joves investigadors que van participar en el IX Congrés de la Sociedad Española de Emblemática, intitulat *Confluencia de la imagen y la palabra. Emblemática y artificio retórico*. L'acte d'entrega

Notícies

tingué lloc a la Universidad de Málaga, el 27 de setembre de 2013. El soci José Antonio Ortiz García presentà la comunicació «Emblemática santa en sepulcros barrocos».

Premi de cant en el 21è Concurs Josep Mirabent i Magrans: Es tracta d'un premi orientat a joves músics. El jurat del Concurs compost per Roger Aliet, Carme Bustamante, Raúl Giménez, Ramon Gener i Miquel Lerín atorgà el premi Fundació Jaume Callís a la millor interpretació del baix armeni Shavidze Kakhaber. L'acte se celebrà l'1 de desembre de 2013, al Saló d'Or del Palau Maricel de Sitges. La col·laboració de la Fundació Jaume Callís en aquest concurs, dins l'apartat dedicat al cant, s'inicià l'any 2006, gràcies a l'interès del seu president, Ventura Bajet, membre de la Junta d'Emblecat, de donar suport i reconèixer l'esforç i valua musical dels joves intèrprets.

Premi Temps, Espai i Forma: El dia 20 de desembre, els socis investigadors Laura Casallvalls i Sebastià Sánchez Sauleda van rebre el Segon Premi d'assaig en català «Temps, Espai i Forma» de la Universitat de Barcelona pel treball «*El taller d'una modista embargat: Joana Valls, el tancament de caixes i l'obra de Ramon Casas*». El lliurament tingué lloc en el transcurs de l'Acte de Nadal, celebrat a l'Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona.

Col·laboracions amb altres institucions

Associació per a l'Estudi del Moble: L'Associació Catalana d'Estudis d'Emblemàtica. Art i Societat i l'Associació per a l'Estudi del Moble van signar en el mes de març de 2013 un conveni de col·laboració amb la finalitat de difondre les respectives activitats culturals i establir un marc d'intercanvi professional. Aquest vincle suposa per a Emblecat complir amb algunes de les fites estatutàries de l'Associació com són la interdisciplinarietat cultural, la col·laboració amb altres institucions vinculades amb la cultura així com la difusió de les investigacions dels nostres associats.

Sociedad Española de Emblemática: L'amistat que uneix la SEE amb Emblecat s'ha posat de manifest de nou amb l'enllaç de la seva plana web www.emblematica.es/inex.php/centros a la d'Emblecat www.emblecat.com. A més de comptar amb la inestimable presentació realitzada per un dels membres de la SEE en cada número de la revista.

Museu Víctor Balaguer: Mònica Ginés Blasi impartí el curs *Tresors Ocults de l'Àsia* que es programà al Museu Víctor Balaguer de Vilafranca del Penedès en el mes d'octubre. L'objectiu principal se centrà en la difusió de la col·lecció que conserva el museu d'objectes de l'Àsia oriental formada en el segle XIX. El fons consta de pintura, monedes, ceràmiques i altres objectes procedents de la Xina, i en menor nombre del Japó. Amb aquest curs Mònica Ginés proposà descobrir la història de les peces i conèixer la història de l'art dels darrers segles de l'Imperi xinès.

Universitat de Barcelona: Col·laboració de Glòria Guirao Soro en el Màster Oficial d'Estudis Avançats en Història de l'Art en l'assignatura *Museus, centres i fundacions d'art*, coordinada per la Dra. Mercè Vidal. Impartí la classe «Kunstverein a Alemanya, un model associatiu de gestió de l'art», el 21 de març de 2013.

Aquest curs 2013-2014, Marina Sayfullina i Esther García-Portugués han tornat a col·laborar en l'assignatura *La imatge visual del músic* del Màster oficial de música com a art interdisciplinar que s'imparteix a la UB. Marina Sayfullina amb els temes: «Las siluetas del Siglo de la Plata en la música rusa: A. Skriabin, S. Rachmaninov, I. Stravinski» i «Feminismo, arte y música del siglo XX». Esther García Portuguesa amb les recerques: «Música i teatre en l'obra de Mariano Andreu»; «El retrat còmic del músic i el retrat visual i sonor de Jean Lully»; «Salomé i Electra. Música, literatura i art»; «La música als salons i jardins de la noblesa barcelonina en el segle XVIII»; «La imatge de la sirena segons el músic, el literat i l'artista», i «Els retaules de Daniel Ogier, la interdisciplinarietat en el segle XXI».

Universitat de Barcelona: Col·laboració d'Anna Vallugera Fuster en el Màster Oficial d'Estudis Avançats en Història de l'Art en l'assignatura *Mercat de l'Art. Criteris i circuits*, coordinada pel Dr. Joan Ramon Triadó. Impartí la classe «Metodologies i conceptes bàsics per a l'estudi del mercat artístic», en el curs 2013-2014.

Centre Cívic Pere Pruna: L'Associació Catalana d'Estudis d'Emblemàtica. Art i Societat tornà a celebrar el dia internacional de la dona en la programació d'aquest Centre. Laura Casal-Valls oferí el dia 7 de març la conferència intitolada *Dones creadores. De l'agulla a l'alta costura*, i el dia 8 Marina Sayfúllina presentà el concert *Mujer-violín*, interpretat per Daniel Sayfullin (piano) i Armen Vartanyan (violí).

El Museu Europeu d'Art Modern: El MEAM inaugurà l'11 d'abril la mostra *Un segle d'Escultura Catalana*, una exposició que per primera vegada es dedica a repassar els grans noms de l'escultura catalana de finals del segle XIX i XX, incloent alguns autors contemporanis, tot partint dels entesos com a grans mestres influents: Rodin, Meunier i Maillol. Dues sòcies investigadores d'Emblecat, Fàtima López i Natàlia Esquinas, van participar com a documentalistes en l'elaboració del catàleg.

El Museu del Disseny de Barcelona (DHUB): Laia Guillamet ha col·laborat en la introducció a les pràctiques artístiques i participatives Art DHUB, un taller teòric que presenta una determinada vessant de l'art contemporani vinculada a l'activisme social i al treball amb diferents comunitats, normalment grups minoritaris o amb risc d'exclusió social. El taller fou impartit per la sòcia investigadora d'Emblecat i David Roca i Fuster a l'espai NauArt, de l'edifici Disseny Hub Barcelona, els dies 25 i 26 de maig.

Llibreria Librerío de la Plata: La vicepresidenta d'Emblecat, Alma Reza, va participar el 15 de maig en el cicle Xerrades al Librerío, organitzades per la llibreria Librerío de la Plata, ubicada a Sabadell. Donà la conferència *Creadores mexicanes més enllà de Frida Kahlo*, un

avenç de la investigació que duu a terme amb l'objectiu d'estudiar, analitzar i difondre l'obra d'artistes mexicanes com Nahui Olin, Maria Izquierdo, Fanny Rabel, Lola Álvarez Bravo i Mariana Yampolsky. Aquesta llibreria, celebrà el dia 20 de novembre el cicle de *Sopars amb sentit* en què es qüestionava el paper que juguen els nostres sentits en l'experiència gastronòmica i incitava a descobrir-ho. Es tracta d'una activitat que organitzà la llibreria amb el Restaurant *El fil d'Ariadna*, on Alma Reza participà amb el tema *Paladejar l'art*.

Asociación Cultural Mexicano Catalana (MEXCAT): En el marc del lliurament del Premi Dona Emprenedora 2013 atorgat a Alejandra Hernández per MEXCAT, Alma Reza va donar la conferència *Creadores mexicanes més enllà de Frida Kahlo*. En aquesta ocasió va qüestionant la poca difusió que han tingut les creadores mexicanes en la història del Mèxic postrevolucionari. L'acte celebrat el 22 de maig va ser presentat pel subdirector d'Immigració de Catalunya, Orland Cardona, el Comissionat d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona, Miquel Esteve, la Cònsol de Protecció del Consolat de Mèxic a Barcelona, Miriam Rubinstein, César Cárdenas President, i Albert Torras, Vicepresident de Mexcat.

Ringstraße de Viena: La sòcia investigadora Marisol Barrientos va col·laborar en documentar un article sobre el Ringstraße de Viena amb la periodista polonesa Anna Maria Gacek. Es tracta d'un conjunt d'avingudes que segueix el traçat de l'antiga muralla de la ciutat i que delimita juntament amb el Donaukanal l'actual districte 10 Innestadt de la resta de barris.

o80 Barcelona Fashion: Esdeveniment constituït com a referència de la moda actual de Catalunya en el qual va participar la sòcia investigadora Laura Casal-Valls, autora del llibre *Del treball anònim a l'etiqueta: modistes i context social a la Catalunya del segle XIX*.

Casa Museu Domènech i Montaner: *Empremtes: Lluís Domènech i Montaner a Canet*. El 18 de

Notícies

setembre s'inaugurà a la Casa Museu Domènech i Montaner l'exposició intitolada *Empremtes: Lluís Domènech i Montaner a Canet*, comissariada per Enric Granell, Antoni Ramon i Teresa Sala amb la col·laboració de Fàtima López i Vicente de la Fuente, investigadors d'Emblecat que participaren en la realització del catàleg i de la recerca al voltant del fons de plaques de vidre que es conserva en l'Arxiu Municipal de Canet.

Associació Amics dels Museus de Catalunya: L'hivern de l'any passat, Anna Vallugera, Fàtima López i José Antonio Ortiz van realitzar les següents activitats culturals programades per l'Associació Amics dels Museus de Catalunya: *Explosió! El llegat de Jackson Pollock* (Fundació Joan Miró); *Un jardí singular. Ceràmica d'Iznik. Segle XVI* (Museu de la Ceràmica de Barcelona); *MNAC explora* (Museu Nacional d'Art de Catalunya) i *Picasso. Autorretrats* (Museu Picasso Barcelona), *Museu Picasso. 50 anys* (Museu Picasso Barcelona).